

YILSONU DEVİR İŞLEMLERİ – I (YAKAMOZ SERİSİ)

Versiyon : 3.6.6.x

İlgili Programlar : PARALOG® Tüm Paketler

Tarih : 06.01.2009

Doküman Seviyesi (1 – 5) : 4 (Uzman Kullanıcılar)

GİRİŞ

Derece Yazılım **PARALOG®** ticari paketlerinde işletmelere ait tüm sabit bilgiler ve bağlı hareketler yıllara ait veritabanı dosyalarında tutulur. Bir yıllık süre sonunda işletmeye ait mevcut verilerden yeni yılda kullanılmaya devam edilecek bölümü gelecek yıla aktarılır. Bu işlem **devir** olarak adlandırılır.

Farklı bir açıdan bakıldığında **devir**, işletmenin yeni yılda kullanacağı sabit bilgiler, tanımlamalar, muhasebe açılış kaydı, stok kodları, cari hesaplar ve bu kavramlara ilişkin son durumu bildiren bakiyelerin yeniden tanımlanması yerine bir önceki yıla ait verilerden daha pratik bir yöntemle ve kısa sürede aktarılmasını sağlar. Devir işlemi tamamlandığında mevcut veritabanındaki bilgilerde herhangi bir değişiklik olmaz ve aynen kalır.

PARALOG® Yakamoz Serisi Ticari programlarda Ticari Genel Parametrelerde yapılacak değişiklikler yeni yıla ait fişlerin de girilebilmesine izin verilebilir ve devir yapmadan yıllarca çalışılabilir. Ancak veritabanındaki kayıt sayısı arttıkça sorgulamalarda az da olsa performans düşüşü yaşanır. Ayrıca büyük boyutlu veritabanı dosyalarının yedeklenme ve yedekten geri dönüş süreleri gittikçe daha fazla zaman alacak ve boyutun fazla artması güvenlik riski oluşturacaktır.

PARALOG® Demirbaş Sistemi ve **PARALOG® Personel Bordro Sistemi** ise geçmiş yıllara ait datalara sıkça dönüş gerektirdiği ve veri yoğunluğu çok yüksek olmadığı için devir yapılmadan kullanılan programlardır.

Her ne kadar zorunlu olmasa bile sağlayacağı faydalar göz önüne alındığında devir için planlama yapılması ve çalışmalara devir yapılarak devam edilmesi pek çok açıdan yararlı olacaktır. Bu yazıda **PARALOG® Yakamoz Serisi** ve daha üst seviyede paketleri kullanarak devir işlemlerinin nasıl yapılacağı incelenecektir. **PARALOG® Muhasebe ve İşletme Paketleri** ile **PARALOG® Bumerang Entegre Sistemi** için devir işlemleri farklı dokümanlarla anlatılacaktır.

DEVİR İŞLEMİ HAKKINDA BİLGİLER

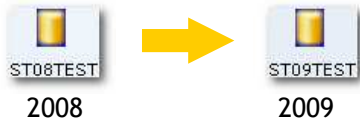
Devir işlemi programda ne tür sonuçlar doğurur?

Kullanıcı henüz yeni bir yıl oluşturmamış ise program tarafından otomatik olarak oluşturulur.

Mevcut veritabanından yararlanılarak yeni bir veritabanı oluşturulur.

Yeni oluşturulan veritabanının adında sadece yıl hanesi değişir.

İstenirse yeni yıla birlikte mevcut veritabanının isminden farklı bir isim tercih edilebilir.

NOT: Devir işlemi sırasında veritabanı ismini ilk 4 karakterlik kısmı (örnekte "ST08" olarak verilen kısım) sabit olup değiştirilemez. 5'inci karakterden itibaren (örnekte "TEST" olarak verilen kısım) isteğe bağlı olarak değiştirilebilir.

Devir işlemi yinelenen bir işlemdir.

Devir işlemi istenen sayıda yinelenebilir. Program devir işlemi sırasında mevcut veritabanında herhangi bir değişiklik yapmaz. Hedef veritabanında (yeni yıla ait veritabanı) ise ikinci ve sonraki devir işlemlerinde açılış kayıtları düzenlenir. Yeni veritabanındaki açılış kayıtları kullanıcı tarafından manuel olarak değiştirilmiş olsa dahi devir sonrasında bu değerler düzeltilecektir.

Devir tarihi değiştirilebilir.

Devir yapılacak tarih değiştirildiğinde program bu tarihten önceki tüm hareketlerin sonucu olan bakiye ve hesap ekstrelerini yeni yıla aktarırken, devir tarihinden sonra girilmiş hareketler varsa bunları olduğu gibi aktaracaktır.

Muhasebe devir işlemi diğer devir işlemleriyle birlikte yapılabileceği gibi ayrı olarak da yapılabilir.

Devir aşamalarında da belirtildiği gibi Muhasebe devirlerinin en son yapılması önerilmektedir. Bu tarihe kadar yapılmış ve kontrol edildiği için artık yenilenmesi gerekmeyen devirler varsa (1 ve 2. aşamalar) bu devirleri bozmadan bağımsız olarak muhasebe devri yapmak mümkündür.

NOT: Muhasebe devrini gerçekleştirmek üzere Ayarlar/Servis İşlemleri menüsünden “Yılsonu Sadece Muhasebe Devri” komutu kullanılacaktır.

Mevcut yıla ait parametreler yeni yıla aynen aktarılır.

Mevcut yıl için belirlenen parametrelerinin tamamı ve tüm sabit bilgiler yeni yılda da aynen kullanılır.

UYARI

Kullanıcı veritabanı kısıtlamaları yeni oluşturulan veritabanı dosyaları için geçerli değildir. Aktarılan parametreler arasında VT kısıtlamaları bu konuda bir istisna oluşturur. Kullanıcılardan bir kısmı için bu yıla ait veritabanına erişim yasağı konulmuş ve devir sonrası üretilen yeni veritabanının da aynı şekilde bu kullanıcılar için yasaklanması isteniyorsa, Ayarlar/Güvenlik/Kullanıcılar adımından ilgili kullanıcıların her biri için VT kısıtlamaları bölümüne gidilerek devir sonrası üretilen yeni veritabanı da yasaklanan diğer veritabanı listesine alınmalıdır!

TAVSİYE EDİLEN DEVİR İŞLEM SIRASI

1. Sabitlerin Devir İşlemleri

Programda ilk olarak sabit kodların aktarımı yapılır. Satış koşulları, iskontolar, anlaşmalar, kampanya ve kota kuralları bu aktarımın içindedir.

2. Finansal Devir İşlemleri

İkinci sırada yapılması önerilen aktarımlar finansal aktarımlardır. Sabitlerin aktarılmasından hemen sonra yapılır. Kasa, banka, çek, senet, banka kredileri, fiili stoklar, siparişler, teklifler ve talepler bu devir işleminin adımlarını oluşturmaktadır. Anılan bu adımlarla birlikte finansal varlıkların kesin olmayan ilk aktarımı yapılır. Daha sonra kesin devirle finansal devir işlemleri tamamlanır.

Maliyet çalışması güncel olarak yapılıyor ise kesin devir işlemi yapılabilir. Aksi halde geçici vergi öncesi maliyet hesaplama işlemleri tamamlanarak finansal devir işlemi kesin olarak tamamlanır. Buna göre ya Ocak ayı sonunda ya da Mart ayı sonunda kesin finansal devir yapılması önerilir. Maliyetlerin muhasebe ile kesinleştirileceği düşünülüyorsa maliyet ve muhasebe devirleri birbirine yakın zamanlarda yapılabilir.

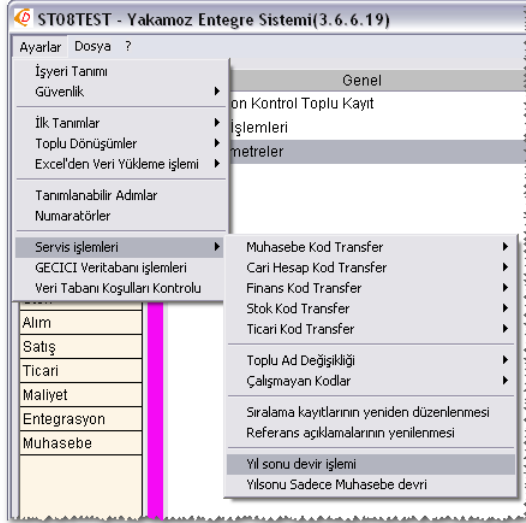
3. Muhasebe Devir İşlemleri

En son devir adımdır. Tüm sabit ve finansal devir işlemlerinin tamamlanmasıyla birlikte Mart ayı sonunda muhasebe devri yapılır.

Muhasebe verileri eski sürümlerde stok ve carilerle birlikte devredilebiliyorken yeni sürümlerde ayrı bir adım olarak tasarlanmıştır. Muhasebe'nin devri için diğer tüm devir işlemlerinin eksiksiz tamamlanmış olması gerekir. Kapanış ve yeni yıl için açılış kayıtları muhasebe devir işlemi ile gerçekleştirilecektir.

DEVİR KOMUTLARI ve PARAMETRELER

Devir işlemini başlatmak için hangi menü adımları kullanılır?

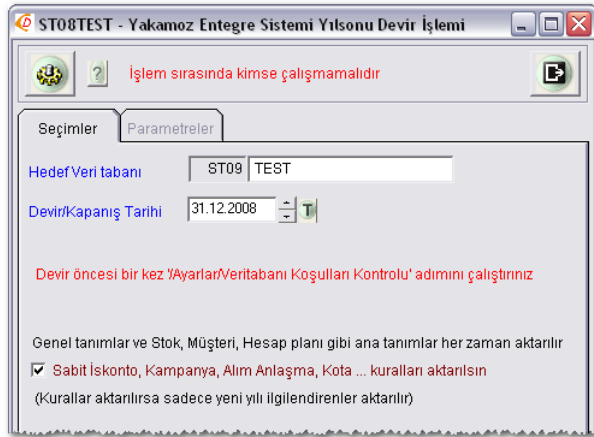
Ayarlar/Servis İşlemleri/Yıl Sonu Devir İşlemi adımıyla **Satış ve Muhasebe Devir İşlemi** penceresine ulaşılır. Bu pencerede **Seçimler** ve **Parametreler** sekmeleri bulunur. Kullanıcı bu parametrelerden yapacağı değişikliklerle devir işleminin kapsamını belirler.

NOT: Sadece muhasebe devri yapılacaksa bu menü yerine Yılsonu Sadece Muhasebe Devri menüsü kullanılır.

UYARILAR

Devir işlemleri sadece ana kullanıcıların yetkisinde bulunan bir işlemdir. Normal kullanıcılar devir işlemi yapamazlar. Devir işlemlerine sırasında açık bağlantı bulunmamalıdır. Çok kullanıcıli sistemlerde tüm kullanıcıların programdan çıkması

(veya farklı bir veritabanıyla çalışıyor olması) gerekir. Devir işlemlerine başlamadan önce ilgili veritabanının yedeğinin alınması geri dönüş yapabilmek açısından önemlidir. Yedek almayı unutmayınız.

Hedef Veritabanı: Yeni oluşturulacak veritabanı dosyasının adı bu bölümde belirlenir. Dosya adındaki 3 ve 4'üncü haneler (09) devir yapılacak yılı belirtirken 5 ve sonraki karakterler yeni veritabanının adını belirtir. Bu aşamada yeni yıl için farklı bir veritabanı adı verilebilir.

Devir/Kapanış Tarihi: Mevcut veritabanında hangi tarihe kadar olan işlemlerin yeni yıla devir ile aktarılacağını belirler. Bu tarihten sonraki hareketler aynen aktarılır. Pek çok işletme için bu tarih 31 Aralık'tır.

Sabit İskonto, Kampanya, Alım Anlaşma, Kota... kuralları aktarılсын: Devir işlemlerinde genel tanımlar ile stok, müşteri, tedarikçi, hesap planı gibi ana tanımlar her zaman aktarılacaktır. Bununla birlikte iskonto, kampanya, alım anlaşmaları ve kota kurallarının aktarılması parametreye bağlanmıştır. Bu seçenek işaretlendiğinde satışla ilgili yeni yılda ihtiyaç duyulabilecek tanımlamalar da devir sırasında aktarılır. Kampanya ve anlaşma ve kurallardan ise sadece yeni yıla ait günleri ilgilendirenler alınacaktır.

NOT: Devir işlemi mevcut veritabanındaki tüm parametreleri yeni yıla ait veritabanına aktarır. Daha önce devir yapılmış ise yeni veritabanındaki açılış devir girişleri silinir ve yeniden oluşturulur. Tüm sabit bilgiler devir sırasında aktarılır. İkinci kez devir yapılırken hedef veritabanında ileri tarihli bir çalışma olup olmadığına bakılır. Hem bu veritabanı hem de hedef veritabanında yeni döneme ait işler varsa hedef veritabanına buradaki ileri tarihli kayıtlar aktarılmaz. Sabit bilgilerdeki farklar her zaman aktarılır. Sabit bilgilerde yapılan değişiklikler aktarılmaz. Benzer açıklamalar [?] açıklama butonuyla ulaşılan açıklama ekranında da verilmiştir.

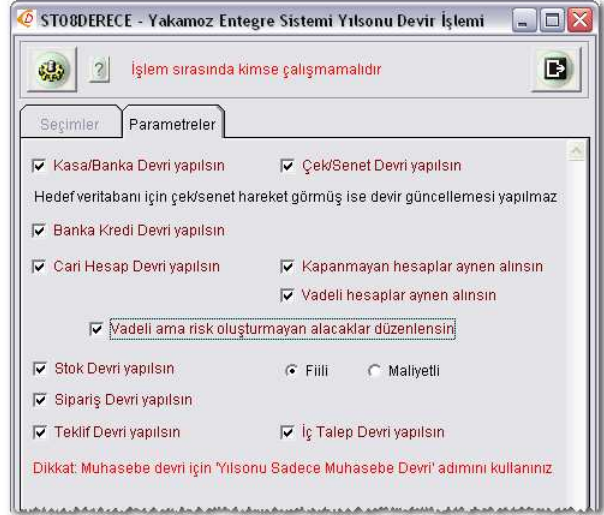
Çalıştır butonu ile devir işlemini başlatmadan önce parametreler sayfasını kontrol etmeyi unutmayınız.

Parametreler

Yeni veritabanında hangi bilgilerin bulunacağı, mevcut veritabanındaki bilgilerden ne kadarının aktarılacağı ve aktarım sırasında kullanılacak yöntem parametreler sekmesindeki araçlar ile belirlenecektir.

Aktarılması parametreye bağlanan devirler ise şöyledir:

- Kasa/Banka Devri
- Çek/Senet Devri
- Banka Kredi Devri
- Cari Hesap Devri
 - o (Kapanmayan hesaplar)
 - o (Vadeli hesaplar)
 - (Risk oluşturmayan hesaplar)
- Stok Devri
 - o (Fiili)
 - o (Maliyetli)
- Sipariş Devri
- Teklif Devri
- İç Talep Devri

PARAMETRELERİN AÇIKLAMASI

Kasa/Banka Devri yapılınsın: Kasa ve Banka kodları ile hareketler sonucunda oluşan bakiyelerin devrinin yapılacağını bildirir. Mevcut veritabanında sonraki yıla ait girilen kayıtlar aynen aktarılacaktır.

Çek/Senet Devri yapılınsın: Çek ve Senetlerin yeni yıla devrinin yapılacağını bildirir. Yeni yıla ait veritabanında ilgili çek/senetler için hareket kaydı oluşturulmuş ise devir güncellemesi yapılmayacaktır. Bu durum hedef veritabanında oluşturulan çek/senet devir fişlerinin tanım olarak kullanılmasından ve silinmesi ya da değiştirilmesinin ancak söz konusu hareketler silindiği takdirde mümkün olmasından kaynaklanmaktadır.

Banka Kredi Devri yapılınsın: Mevcut yılda alınan banka kredilerinin gelecek yıla ait geri ödemeleri ya da ileri tarihli girilmiş banka kredi kayıtlarının aktarılacağını bildirir.

Cari Hesap Devri yapılınsın: Cari ekstrelerin devrinin yapılacağını bildirir. Cari hesaplar için kapanmayan hesaplar ve vadeli hesaplar da ayrıca aktarılabilir.

Stok Devri Yapılınsın (Fiili): Stokların mevcut miktarlarıyla yeni yıla devredileceğini belirtir. Stok/Son Stok Raporları/Hareket Envanter Raporu adımıyla alınan rapordaki miktar bilgileri baz alınarak yeni yıla aynen aktarılır. Burada fatura, stok hareketi, transfer gibi hareketlerin devri yapılacaktır. Programda fiili ya da maliyetli aktarımlardan sadece biri seçilebilecektir.

Stok Devri Yapılınsın (Maliyetli): Stokların maliyetleriyle birlikte yeni yıla aktarılacağını bildirir. **Maliyet/Servis İşlemleri/Çıkış Maliyet Düzenlemesi** adımıyla maliyet düzenlemesi yapılır. **Maliyet/Raporlar/Maliyetli Envanter Raporu** adımıyla alınan miktar ve maliyetlerin bulunduğu rapordaki bilgiler esas alınacaktır. Maliyetli devir aynı zamanda stokların fiili olarak devrini de kapsamaktadır.

Normalde sadece maliyetli hareketin aktarılması gerekir. Ancak yılbaşında maliyetli bilgilerin daha tamamlanmamış olması (Bazı irsaliyelerin daha faturalarının gelmemiş olması, envanter değerlendirme için

kontrollerin bitmemiş olması vs..) nedeniyle yılbaşında sadece fiili hareketler aktarılır. Ocak ayı sonu gibi maliyetli hareketler aktarılır. Bu işlem sırasında daha önceden aktarılmış olan fiili hareketler hedef veritabanından silinir.

Maliyetli devir yapılacağı zaman envanter raporundan fiili ve maliyetli hareketlerin tuttuğu gözlenmelidir. Arada fark çıkıyorsa bazı irsaliyeler daha fatura edilmemiş veya faturası gelmemiştir. Ya da bazı irsaliyeler bu yıla ait iken faturası yanlışlıkla sonraki yıla kesilmiştir.

Sipariş Devri Yapılısın: Mevcut yılda girilmiş olan alım ve satış siparişlerine ait bakiyelerinin yeni yıla aktarılacağını belirtir. Kapanmış siparişler devredilmez. Açık olan siparişlerden ise sadece bekleyenler devredilir. Devir sırasında eski sipariş numaraları kullanılmaz. Sipariş bu yıla kesilir ancak irsaliyesi sonraki yıla kesilirse veya irsaliye bu yıla kesilir, faturası sonraki yıla kesilirse bu tarz dönüşümler yapılmamış olarak kabul edilir.

Teklif Devri Yapılısın: Programa girilen tekliflerin yeni yıla aktarılıp aktarılmayacağını bildirir.

İç Talep Devri Yapılısın: Tekliflerde olduğu gibi iç taleplerin de yeni yıla aktarılıp aktarılmayacağını bildirir.

Devir işlemleri yapıldıktan sonra eski yıla ait veritabanında hareket kaydı yapılmaz. Değişiklik yapılsa dahi bunlar yeni yıla ait veritabanını **etkilemez**. Zorunlu nedenlerle eski yıla ait veritabanında hareket kaydı veya değişiklik gerçekleştirilmiş ise devir işlemi yenilenerek bu değişikliklerin yansıtılması sağlanabilir. Bu yönüyle devir işlemi yinelenebilen bir işlemdir.

DEVİR AŞAMALARI

Bilindiği gibi **PARALOG® Yakamoz Serisi** ticari paketlerde genel muhasebe kayıtları, ön muhasebeden kurulan entegrasyon ve benzersiz kullanım teknikleri ile son derece rahat biçimde oluşturulmaktadır. Bu yöntemle çalışarak kendi muhasebesini tutan işletmelerde devir işlemleri aşağıda açıklandığı gibi 3 aşamalı olarak gerçekleştirilir.

Devir aşamalarını etkileyen faktörler;

- Ocak ayı başında yeni yıla ait hareketlerin girilmeye başlanması (1. AŞAMA)
- Ocak ayı sonunda verilen KDV beyannamesi (2. AŞAMA)
- Mart ayı sonunda muhasebenin bağlanması (3. AŞAMA)

şeklinde özetlenebilir.

Yapılacak devir işlemleri mutlaka bu üç aşamayı kapsamak zorunda olmadığı gibi yukarıda verilen tarihlere uyulma mecburiyeti de yoktur. Giriş kısmında da açıklandığı gibi işletmenin çalışma prensibine göre hiç devir yapılmayabilir. Stok maliyetlerinin sabit olduğu ya da dikkate alınmadığı çalışma şekli ile muhasebe kayıtlarının dışarıda tutulduğu durumlarda ikinci ve üçüncü devir aşamaları göz ardı edilebilir.

1. AŞAMA: FİİLİ DEVİR İŞLEMİ

İlk devir işlemi neleri kapsar?

Devir işlemlerine başlangıç olarak kabul edebileceğimiz fiili devir işlemi, işletmenin faaliyetlerini kesintiye uğratmadan, yeni yıla ait hareketlerini yeni bir veritabanına kaydetmesine imkan sağlayacak adımlardan oluşur.

Bu dönemde yapılan devir işlemi henüz düzenlenmemiş fatura ve irsaliyeler, karşı firmalardan beklenen ve geciken evraklar ve kesinleşmeyen hesap bakiyeleri nedeniyle geçici devir olarak nitelendirilebilir.

DEVİRDEN ÖNCE YAPILMASI GEREKEN İŞLEMLER

Devir işlemine başlamadan

İşletme, mevcut yıl içinde satış koşul tanımlarıyla çalışmış ise **Ayarlar** menüsünden **Veritabanı Koşulları Kontrolü** çalıştırılır.

- Bekleyen irsaliyeler varsa mümkün olduğunca faturalanır.
- Kasa bakiyesi kesinleştirilir.
- Banka ve cari hareketleri o ana kadar gelen belgeler ışığında olabildiği ölçüde kesinleştirilir.
- Kasa, banka, cari devri nedeniyle çek/senet kayıtları otomatik olarak devredilir.
- Bekleyen siparişler gözden geçirilerek kesinleştirilir.
- Talep ve teklifler incelenerek yeni yıla aktarılması istenmeyenler iptal edilir.

UYARI

2 ve 3. aşama devirler yapılırken yeni yılın açılış bakiyeleri değişecektir. Yapılan her devir sonrasında bu durum dikkate alınmalıdır.

OCAK AYI BAŞINDA DEVREDİLECEKLER

Ocak ayı başında yapılacak devir işlemleri ile ilgili aşağıda verilen ekran görüntüsündeki parametreler işaretlenerek ilk devir işlemi yapılabilir. Devir öncesinde

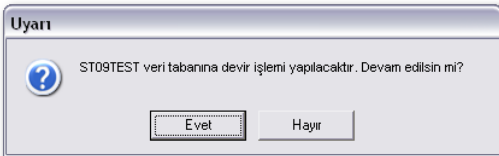
Sabitler
Son Stoklar (fiili olarak)
Kasa/Banka
Cari Hesap Devri
Çek/Senet
[Kasa, banka ve cari hesap seçildiği için dolaylı olarak çek/senet devirleri de aktarılır]
Talep/Teklif devri (varsa)
Bekleyen sipariş devri

NOT: Cari hesap devirlerinde alt parametre olarak kapanmayan hesaplar ve vadeli hesaplar için seçenekler mevcuttur. İşletmenin çalışma şekline uygun olarak uygun seçenekler işaretlenerek devir işlemine devam edilir.

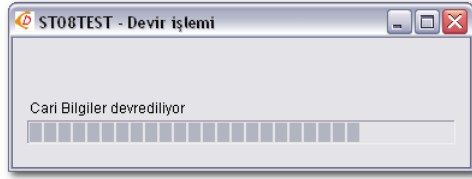
Çalıştır butonu ile devir işlemi başlar.

NOT: Devir işlemleri ile ilgili benzer bilgiler bu ekranda [?] açıklama butonunda verilmiştir.

Evet butonuna basılarak devir işlemine devam edilir.

Program şu anda hangi bilgilerin devredildiğini ve veritabanında devir sırasında yapılan işlemleri görüntüler.

Devir işlemi sona erdiğinde TAMAM butonu ile işlem sonlanır.

NOT: Devir işlemi bittiğinde yeni oluşturulan veritabanını görebilmek için DerYonetici programı yeniden başlatılmalı ya da fazeleme işlemi için geçici olarak farklı bir PARALOG® paketi satırına tıklayıp devir yapılan program satırına geri dönmelidir.

DEVİR İŞLEMİ SONRASI

- Geçmiş yıla ait kayıt gelirse sadece geçmiş yıl veritabanına girilir. Yeni yıla ait kayıt gelirse aktif yıl veritabanına girilir.
- Yeniden Devir alınca bu yeni yıl açılışları değişeceği için geçmiş yıl kayıtları 2. kez yeni yıla girilmez.
- Geçmiş yıla ait çek/senet işlemi yapılırsa çek/senet yeniden devredilmeyeceği için her iki veritabanında da benzer işlem yapılmalıdır.
- Geçmiş yıl bekleyen siparişlerine ait yeni yılda sevkiyat varsa bekleyen siparişlerden sevk edilir.
- Geçmiş yıldan bekleyen siparişe ait yine geçmiş yıla ait sevkiyat varsa bu ön hazırlıkların iyi yapılmadığını gösterir. Böylesine düzensiz durumlarda aynı hareket hem geçmiş yıl hem de aktif yıl için ayrı ayrı yapılmalıdır.
- Kod transferi yapılacaksa tüm devir işlemleri tamamlandıktan sonra yapılmalıdır.

Devir işlemleri yapıldığında yeni yıla ait veritabanında açılış fişleri oluşturulacaktır. Tekrar devir işlemi yapılırsa söz konusu açılış fişleri de silinerek yeniden oluşturulur.

NOT: Muhasebe aktarımları 3. aşamada anlatılmıştır.

CARİ HESAPLARIN DEVİRİ

Parametrelerdeki **“Cari Hesap Devri Yapılsın”** seçeneğinin işaretlenmesi, cari hesap ve varsa alt hesapların ekstrelerinin devredileceğini belirtir. Cari devri istenmiş ise kasa/banka/çek/senet hareketleri de devredilir.

Bir belgenin (fatura, toplu borçlandırma, toplu virman) bir kısmı kapatılmış bir kısmı açık olabileceği için açıkta kalan belgeler artık aynı adımdan devredilmez. Açıkta kalan belgeler cari toplu işlem kısmına özel işlem kodu açılarak devredilir.

Kapanmayan Hesaplar aynen alınsın: Bu onay kutusu işaretlendiğinde devir tarihi esas alınarak bu tarihte kapanmamış olan hesapların aynen alınacağı belirtilir.

Cari hizmet bakiyesi, borç çek işlem bakiyesi, faturalardan dolayı oluşan bakiyeler gibi farklı kaynaklardan gelen bakiyeler ayrı işlem kodları ("AFAT", "BCEK" gibi) oluşturularak cari hesap için devredilir. Bu şekilde yapılan devir sonrasında ilgili cari hesap için kapanmayan hesapların faturadan mı, hizmetten mi borç çekinden mi kaynaklandığı görülebilecektir.

Eğer bu seçenek işaretlenmeden devir yapılacak olursa cari hesaplara ait kapanmayan kısımların hangi tür işlemlerden kaynaklandığına bakılmaksızın cari hesaplar için ortalama bir vade hesaplanarak devir yapılacaktır.

Vadeli Hesaplar aynen alınsın: Cari hesapların bakiyeleri için vade farkı takibi yapan işletmelerde bu seçeneğin işaretlenmesiyle yapılan devirlerde yeni yılda da vade farkı takibine devam edebilme imkanı doğacaktır. Faturalardan kaynaklanan açık hesapların karşılığında alınan/verilen vadeli çeklerin tarihleri ve buna bağlı oluşan vade farkları da bu parametrenin işaretlenmesiyle birlikte takip edilebilecektir.

Bu yöntem, kapanmayan cari hesaplar için ortalama bir vade hesaplamak yerine, eşleşen kayıtlara ait ne kadar bir valör gecikmesi olduğunu ayrı ayrı tespit etmeyi sağlar.

Vadeli ama risk oluşturmayan alacaklar düzensin: Vadeli hesaplar aktarılırken risk oluşturmayan alacakların (teminat senedi gibi) düzenlenmesini sağlar. Bazı durumlarda teminat senetlerinin aktarımında sorun yaşanabilmektedir. Bu durumu engellemek üzere risk oluşturmayan bu tür alacaklar için devir sırasında, vade tarihi olarak devir işleminin yapıldığı tarihin verilmesi çözümü getirilmiştir. Böylece yeni yıla devirle birlikte risk oluşturan alacaklar kesin biçimde ayrılması sağlanır.

Bu parametrenin kullanımı tümüyle kullanıcının tercihine bırakılmıştır ve devir sırasında mutlaka işaretlenmesi gerekmez. Satıcılara ait işlemlerde ise bu türden kayıtlara bakılmamaktadır.

CARI HESAP DEVİRLERİ İÇİN ÇEŞİTLİ DURUMLAR

Çek ile fazladan tahsilat yapılmış ise cari toplu işlem kısmında "**ACEK**" işlemi ile bir fişte açıkta kalan alacak çekleri gösterilir. Satış faturaları çoklu taksitde sahip ise açıkta kalan taksitleri cari toplu işlem kısmında "**BFAT**" işlem kodu ile gösterilir.

Tüm hesaplar için tek bakiye istenmiş ise her cari hesap için kalan kayıtlara ait ortalama vade devir kaydına işlenir. Ancak vadeli veya kapanmayanlar aynen alınması istenmiş ise bu durumda vade hesaplanmaz.

Cari devri tek bakiye mantığına göre yapılacak ise devir ekstre hareketleri veya kapanmayan hesaplar bakiyesine göre alınabilir. Bu iki bakiye birbiri ile normalde aynıdır. Kayıtlarda tutarsızlık varsa hangi müşterilerin ekstresi ile kapanmayan hesapların bakiyelerinde tutarsızlık olduğu gösterilir.

Tek Bakiye için ekstre hareketlerinin baz alınması tavsiye edilir. Kapanmayan hesaplar göz önüne alınırsa bakiyenin ortalama vadesi biraz daha hassas şekilde bulunabilir.

2. AŞAMA: KDV BEYANNAMESİ SONRASI DEVİR (OCAK SONU)

Kesin devir işlemi nasıl yapılır?

Daha önce yapılmış olan devir işleminde yeni yılda çalışmayı sağlayacak bilgiler devredilmiştir. Sabitler, kasa/banka/çek/senet devir işlemleri yapılmış ve işletmenin yeni yıla ait bilgi girişi başlamıştır.

Ocak ayı sonunda kesin devir işlemi yapılacağı planlandığı için hem eski veritabanına hem de yeni yıla ait veritabanına bilgi girilerek çalışmaya devam edilmiştir.

KESİN DEVİR ÖNCESİ İŞLEMLER

Geçmiş yıla ait henüz gelmemiş evraklar temin edilir ve geçmiş yıla son girişler tamamlanır. Kesin devir sonrası artık geçmiş yıla ait işlem yapılmamalıdır.

Çek ve Senet devirleri daha önce yapıldığı için kesin devir sırasında aktarılmayacaklardır. Bu durum dikkate alınarak geçmiş yıla ait olan çek veya senet kaydı girilmez.

Stoklar, Ocak ayı başında fiili olarak devredildiğinden henüz maliyetler hesaplanmamıştır. Stok envanter raporunda fiili ve maliyetli hareketleri arasında tutarsızlık varsa giderilmelidir. Arada farklar olduğu gözleniyorsa bazı irsaliyelerin henüz faturaya dönüştürülmediği ya da faturasının henüz gelmediği anlaşılır. Eksik evrakların tamamlanması yoluna gidilir.

Bir irsaliye mevcut yıla ait iken faturası bir sonraki yılda kesilmemelidir. Buna benzer yanlış girişler var ise tespit edilmeli ve gerekli düzeltme işlemi yapılmalıdır.

Bilindiği gibi devir tarihinden sonraki hareketler yeni yıla ait olacağı düşüncesiyle devir sırasında olduğu gibi aktarılmaktadır. Ancak ikinci kez devir yapılacağı için program, hedef veritabanında ileri tarihli bir çalışma olup olmadığına bakar ve ileri tarihli bir çalışma varsa mevcut veritabanına sonradan eklenmiş ileri tarihli işlemleri aktarmaz.

KESİN DEVİR İŞLEMİ AŞAMALARI

- Mümkünse önceden maliyet hesapları yapılarak kesinleştirilir.
- Son stoklar mümkünse maliyetli aksinde fiili olarak yapılır.
- Kasa, banka, cari hesap devri bu sefer kesinleşmiş olarak yapılır.
- Çek/senet önceden devredildiği için 2. kez devredilemez.
- Sipariş bekleyeni 2. kez aktarılmaz. Yeni yıl bekleyen siparişlerden sevkiyat yapılmış ise bekleyen siparişlerin silinmesine izin verilmez.

Kesin devir işlemi sırasında parametreler şekildeki gibi belirlenebilir. Eğer kasa/banka/çek/senet ve cari hesap devir işlemleri tamamlanmış ve stokların maliyetli olarak devri isteniyorsa “**Stok Devri Yapılsın (Maliyetli)**” dışında hiçbir parametre işaretlenmeden devir yapılır.

Bu aşamadan sonra artık sadece muhasebenin devri kalacaktır.

KESİN DEVİR SONRASI İŞLEMLER

Artık geçmiş yıl verisi gelmemelidir. Gelirse hem eski hem de yeni yıla girilir. Bundan sonra açılışlar ile pek oynanmamalıdır.

Maliyetli stok devri yapılmamış ise maliyet çalışmaları tamamlanır ve arada stok maliyetli devri yapılır, başka bir şey devredilmez.

Bu arada geçmiş yıl Muhasebe tablo/bilanço işlemleri tamamlanır.

Yeni yıla ait muhasebe işlemleri varsa yapılır (açılış hariç).

Çeşitli beyannameler için son düzenleme süreleri, vergi tahakkukları ve yasal zorunluluklar dikkate alındığında muhasebe devir işlemleri için en uygun devir tarihi Mart ayının son haftasıdır.

STOK ENVANTERİ

Stokların devir sonrası son durumları nasıl öğrenilir?

Stok/Stok Giriş-Çıkış Hareketleri/Stok Devir Fişleri: Devir işlemi sonrasında aktarımı yapılan stoklara ilişkin devir fişleri izlenebilir. Durum sütununda **“Alacak”** yazanlar negatife düşmüş olan stoklardır.

CARİ HESAP ENVANTERİ

Cari hesapların devir sonrası borç/alacak durumları nasıl öğrenilir ?

Cari/Hareketler/Cari Toplu İşlem Girişi: Bu rapor cari aktarımları sonrasında devir işlemlerinin izlenmesi için kullanılır.

Cari/Hareket Raporları/Kapanmayan Hesaplar: Bir önceki dönemden gelen ve kapanmamış cari hesapların dökümünün alınmasını sağlar.

Cari/Total Raporlar/Cari Toplu Mizanı (Önceki yıllar): Cari toplu mizanı sıkça başvuru raporlardan biridir. Dönem olarak **“Önceki Yıllar”** seçildiğinde bir önceki yıldan devreden tutarları verir.

3. AŞAMA: MUHASEBE DEVİR İŞLEMİ (MART SONU)

Muhasebe devir işlemleri nasıl yapılır?

İlk iki aşamada verilen devir işlemleri artık tümüyle tamamlanmış ve muhasebe kapanış ve açılış işlemleri dışında devir eksiği kalmamıştır. Ocak – Mart dönemi içinde ilgili muhasebe tabloları ve bilançolar hazırlanmıştır.

Bu arada yeni yıla ait muhasebe fiş kayıtları yılbaşından itibaren ilgili tarihlere girilmeye başlanmış ve yeni yıla ait açılış kayıtları dışında önemli bir bilgi girişi kalmamıştır.

DİKKAT

Burada anlatılan devir işlemi **PARALOG®** Yakamoz ve üzeri ticari paketlerde bulunan Muhasebe Modülü ile ilgili devir işlemidir. Genel Muhasebe ve İşletme Defteri paketleri ile ilgili devir işlemleri farklı bir dokümanda anlatılacaktır.

MUHASEBE DEVİR ÖNCESİ İŞLEMLER

Şimdiye kadar henüz tamamlanmamış geçmiş yıla ait tablo ve bilançolar bitirilir.

Muhasebe devir işlemi için **Ayarlar/Servis İşlemleri/Yılsonu Sadece Muhasebe devri** adımı çalıştırılır.

Bu ekranda hedef veritabanının adı değiştirilebilir ve mevcut veritabanı için kapanış yapıp yapılmayacağı seçilebilir. Bu veritabanı için kapanış yapılırken yeni veritabanı için de açılış kaydı yapılacaktır. Bu kayıtlar normal dönemlerden (Ocak, Şubat, Mart...) farklı bir olarak **"Kapanış"** ve **"Açılış"** adlı dönemlere kaydedilecektir.

Muhasebe devri ön muhasebe devir işlemleri ile birlikte yapılabileceği gibi burada belirtildiği şekli ile bağımsız olarak da yapılabilmektedir. Muhasebe devrinin ayrıca yapılmasının nedeni daha önce düzgün olarak yapılmış olan ön muhasebe devrini bozmadan sadece genel muhasebe devrini yapabilmektir.

Uyardan da anlaşılacağı gibi daha önce muhasebe devri yapılmış ise AÇILIŞ fiş girişleri silinerek yeniden oluşturulur.

Evet butonuna basılarak devam edilir.

Evet butonuna basılarak devam edilir.

Muhasebe dataları devir işlemi süresince hangi bilgi gruplarının devredildiği gösterilir.

Muhasebe devri sırasında mevcut veritabanındaki parametreler de aynen aktarılır. Ayrıca hesap planı, grup bilgisi, kategoriler gibi ana tanımlar aktarılır.

Dövizli muhasebe tutulan işletmelerde miktar ve döviz bilgileri devredilir. Bedel borç bakiye verirken miktar ya da döviz bedeli alacak bakiyesi verdiği durumlarda gerekli eşitliği sağlamak üzere bedel 1 TL artırılır. Bu durum bedelsiz satır yazılamamasından kaynaklanmaktadır.

ÖRNEK

Bir muavinin hesabın bakiyesi 860 TL Borç, 20 Adet alacak(*çıkan*) veriyorsa dengesizlik aşağıdaki gibi giderilir.

861 TL, 0 Adet borç kaydı,
1 TL, 20 Adet alacak kaydı yapılır.

Benzer bilgiler ilgili pencerede bulunan [?] butonunda verilmiştir.

DEVİR İŞLEMLERİNDEN SONRA

HER İKİ YILA VERİ GİRİŞİ

Mevcut yıl tamamlanmış ve yeni yılda oluşan hareketlerin girilmesi gerekiyorsa, süratli biçimde sabitlerin devrinin yapılması ve yeni yıla ait dataların yeni veritabanına girilmesi önemle tavsiye edilir. Daha önce de belirtildiği gibi devir işlemleri tamamlanıncaya kadar her iki yıla da veri girişleri devam edebilmektedir. Özellikle Ocak ayı, yoğun olarak geçmiş yıla ait eksik evrakların tamamlandığı dönemdir ve yılın ilk günlerinde sıkça her iki veritabanı birden kullanılması son derece doğaldır.

DEVİR YENİLEME

Devir işlemi tekrarlanabilen bir işlemdir. Ancak her yeni devir işlemi ile birlikte bir önceki devir sırasında oluşan açılış işlemlerinin tümüyle silineceği ve açılış kayıtlarının geçmiş yıla ait veriler esas alınarak yeniden oluşturulacağı dikkate alınmalıdır. Bu durumda yeni yıla ait hareket girişleri olmuş ise devir işleminin yenilenmesi olumsuz etki yaratabilir. Özellikle sabitlerin aktarılmasından sonra yapılacak çeşitli kod değişiklikleri ya da birleştirmeler geçmiş yıla ait veritabanıyla önemli farklılıklar doğuracağından sağlıklı bir devir yapılamayabilir. O halde kod değişikliği gibi devir işlemini aksatacak ya da yanıltabilecek türden düzenlemeler, son devir işleminin bittiği ve bir daha devir yapılmasına gerek kalmayacak bir zamana ertelenmelidir.

KOD DEĞİŞTİRME HAKKINDA

Yeni yılla birlikte kodlarda da değişikliği de yapılabilir. Kod değişikliği yapılacaksa bu durumda devir işleminin yalnızca bir kez yapılması tavsiye edilir. Kod değişikliği yıl içinde istenilen bir zamanda yapılabilecek türden bir işlemdir.

Kompleks bir işlem olan kod değişikliği sırasında bir sorun ile karşılaşıldığı durumlarda **Ayarlar/Veritabanı Koşulları Kontrolü** çalıştırılır. Eski veritabanındaki bilgilerin doğruluğundan emin olunduğu ve artık geri dönük hareket kaydı gerektirmeyen kararlı bir veritabanına ulaşılmış ise sağlıklı bir devir işlemi sonrasında kod değişikliği yapılabilir. Kod değişikliği tamamlandıktan sonra geri dönük işlem yapılmaz ve devir yenilenmez! Kod değişimi sonrası tamamen yeni yıla geçilir.

NOT: Kod değişikliğinin nasıl yapılacağı ile ilgili işlemler farklı bir dokümanda ele alınacaktır.

ÇALIŞMAYAN STOKLAR VE ÇALIŞMAYAN CARİLER

Kullanılmayan cari ve stoklar nereden öğrenilir?

Devir işlemleriyle birlikte yıl içinde hareket görmeyen stoklar ve carilerin yeni yıla aktarılması istenmiyorsa **Ayarlar/Servis İşlemleri/Çalışmayan Stokların Silinmesi** ve **Ayarlar/Servis İşlemleri/Çalışmayan Cari Hesapların Silinmesi** adımlarıyla ilgili stok ve cari kartları silinebilir. Böylece yeni yıla devir işleminde sadece aktif durumdaki stok ve cari hesapların aktarılması garantilenir.

DERECE YAZILIM HİZMETLERİ TİCARET A.Ş.
(Aralık 2009)